

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ, İKLİM HUKUKU VE YEŞİL DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE, ANTALYA EKONOMİSİNİN SEKTÖREL ETKİ ANALİZİ

Climate Change, Climate Law and Green Transition: Sectoral Impact Assessment of the Antalya Economy

**ANTALYA'NIN REKABET GÜCÜNÜ KORUYAN,
SEKTÖRLERİNİ GELECEĞE HAZIRLAYAN,
YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ HIZLANDIRAN STRATEJİK DEĞERLENDİRME RAPORU**

Tamamlayıcı Rapor

ANTALYA 2050 İKLİM DİRENÇLİ KALKINMA STRATEJİSİ

COP31 Ortak Politika ve Eylem Raporu

KATKI SAĞLAYAN PAYDAŞLAR

Kamu Kurumları
Yerel Yönetimler
Üniversiteler
Meslek Kuruluşları

Ticaret ve Sanayi Odaları
Organize Sanayi Bölgeleri
Turizm Sektörü Temsilcileri
Tarım ve Gıda Sektörü

Denizcilik ve Lojistik Sektörü
Finans ve İş Dünyası
Özel Sektör
Sivil Toplum Kuruluşları

COP31 ANTALYA 2026

SÜRDÜRÜLEBİLİR DİRENÇLİ REKABETÇİ ANTALYA

Turizm Tarım Sanayi Ticaret Denizcilik Lojistik İnşaat Enerji Finans Yerel Yönetimler

“İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YALNIZCA ÇEVRESEL BİR DÖNÜŞÜM DEĞİLDİR. AYNI ZAMANDA EKONOMİYİ, HUKUKU, YATIRIMLARI VE REKABET GÜCÜNÜ YENİDEN ŞEKİLLENDİREN YENİ BİR KALKINMA DÖNEMİDİR. ANTALYA'NIN GELECEĞİ, BU DÖNÜŞÜMÜ NE KADAR ERKEN OKUYUP YÖNETEBİLECEĞİNE BAĞLIDIR.”

BÖLÜM 1

KÜRESEL DÖNÜŞÜM VE ANTALYA EKONOMİSİ

İklim Değişikliği, İklim Hukuku ve Yeşil Dönüşümün Antalya'nın Sektörlerine Etkisi

“İklim değişikliği artık yalnızca çevresel bir sorun değildir. Üretimden ticarete, turizmden tarıma, finansmandan yatırımlara kadar ekonomik hayatın tüm kurallarını yeniden tanımlayan küresel bir dönüşüm sürecidir. Antalya'nın gelecekteki rekabet gücü, bu yeni döneme ne kadar hızlı uyum sağlayacağıyla doğrudan ilişkilidir.”

Bu Bölümde

- Küresel ekonomik dönüşümün yeni dinamikleri
- İklim değişikliğinin ekonomi üzerindeki etkileri
- Yeni iklim hukukunun ortaya çıkışı
- Avrupa Yeşil Mutabakatı ve uluslararası ticaret
- Türkiye'de iklim mevzuatının ekonomik yansımaları
- Antalya ekonomisinin genel görünümü
- Antalya'nın sektör bazlı dönüşüm ihtiyacı
- Sektörel etki analizinin metodolojisi

Bu Bölümün Amacı

Bu bölüm; iklim değişikliği, yeni iklim hukuku ve yeşil dönüşüm sürecinin Antalya ekonomisi üzerindeki etkilerini değerlendirecek sektörel analizlerin kavramsal çerçevesini ortaya koymaktadır.

Bölümde küresel ekonomi, uluslararası ticaret, finansman mekanizmaları ve düzenleyici dönüşüm birlikte ele alınarak Antalya'nın neden yeni bir ekonomik döneme girdiği açıklanmakta; raporun devamında incelenecek sektör analizlerinin ortak metodolojisi oluşturulmaktadır.

Yeni dönemde rekabet avantajı; değişimi bekleyenlerin değil, değişimi önceden okuyup yönetenlerin olacaktır.

1.1. Yeni Bir Ekonomik Dönemin Başlangıcı

Yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreği, küresel ekonominin yalnızca teknolojik gelişmeler veya küresel ticaret dinamikleriyle değil, iklim değişikliği kaynaklı çevresel, hukuki ve ekonomik dönüşümlerle yeniden şekillendiği tarihsel bir dönüm noktası olmuştur. Artık iklim değişikliği yalnızca çevre politikalarının konusu olmaktan çıkmış; üretim modellerini, yatırım kararlarını, uluslararası ticaret sistemlerini, finansman mekanizmalarını ve kamu politikalarını doğrudan etkileyen temel bir kalkınma parametresi hâline gelmiştir.

Paris Anlaşması ile başlayan süreç, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM), Emisyon Ticaret Sistemleri (ETS), sürdürülebilir finans ilkeleri, ESG kriterleri ve ulusal iklim kanunları ile birlikte küresel ölçekte yeni bir ekonomik düzenin altyapısını oluşturmuştur. Bu yeni düzende işletmeler yalnızca ekonomik performanslarıyla değil; karbon ayak izleri, enerji verimlilikleri, su yönetimi, döngüsel ekonomi uygulamaları ve iklim risklerine uyum kapasiteleriyle de değerlendirilmektedir.

Dolayısıyla günümüzde rekabet üstünlüğü; yalnızca kaliteli üretim yapabilen veya düşük maliyetle hizmet sunabilen işletmeler tarafından değil, aynı zamanda iklim risklerini yönetebilen ve değişen mevzuata hızlı uyum sağlayabilen kurumlar tarafından belirlenmektedir.

Bu dönüşüm, küresel ölçekte tüm şehirleri ve bölgeleri olduğu gibi, Türkiye'nin en önemli turizm, tarım, ticaret ve hizmet merkezlerinden biri olan Antalya'yı da doğrudan etkilemektedir.

1.2. İklim Değişikliği Artık Ekonomik Bir Risk Unsurdur

İklim değişikliğinin etkileri artık yalnızca uzun vadeli çevresel projeksiyonlarla sınırlı değildir. Artan sıcaklıklar, kuraklık, su kaynaklarındaki azalma, aşırı hava olayları, orman yangınları, sel ve taşkınlar gibi fiziksel etkiler; üretim maliyetlerini yükseltmekte, altyapı yatırımlarını zorlamakta ve birçok sektörde faaliyet koşullarını yeniden tanımlamaktadır.

Bunun yanında, iklim değişikliği kaynaklı geçiş riskleri de giderek önem kazanmaktadır. Yeni çevre mevzuatları, karbon fiyatlandırma sistemleri, yeşil finans kriterleri ve uluslararası ticaret düzenlemeleri; özellikle ihracata dayalı sektörler açısından yeni yükümlülükler doğurmaktadır.

Artık işletmeler yalnızca "iklim değişikliğinden etkilenen" kurumlar değil, aynı zamanda iklim politikalarının ekonomik sonuçlarını yönetmek zorunda olan aktörler hâline gelmiştir. Bu nedenle iklim değişikliği; çevresel olduğu kadar ekonomik, hukuki ve finansal bir risk alanı olarak değerlendirilmelidir.

1.3. Yeni İklim Hukuku ve Düzenleyici Çerçeve

Son yıllarda birçok ülke, iklim değişikliğiyle mücadeleyi yalnızca çevresel politikalar kapsamında değil, bağlayıcı hukuki düzenlemeler yoluyla yönetmeye başlamıştır.

Avrupa Birliği'nin Avrupa İklim Yasası, Yeşil Mutabakat kapsamındaki düzenlemeleri, sürdürülebilir finans taksonomisi, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD), Kurumsal Sürdürülebilirlik Durum Tespiti Direktifi (CSDDD) ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması gibi uygulamalar; işletmelerin faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir.

Türkiye'de yürürlüğe giren İklim Kanunu ile birlikte ulusal ölçekte emisyon yönetimi, karbon piyasaları, iklim uyum planları ve yeşil dönüşüm süreçlerine ilişkin yeni bir hukuki dönem başlamıştır. Bu düzenlemeler yalnızca kamu kurumlarını değil; sanayi tesislerini, turizm işletmelerini, tarımsal üreticileri, lojistik şirketlerini, limanları, finans kuruluşlarını ve yerel yönetimleri de doğrudan ilgilendirmektedir.

1.4. Yeşil Dönüşüm Rekabet Gücünün Yeni Ölçütüdür

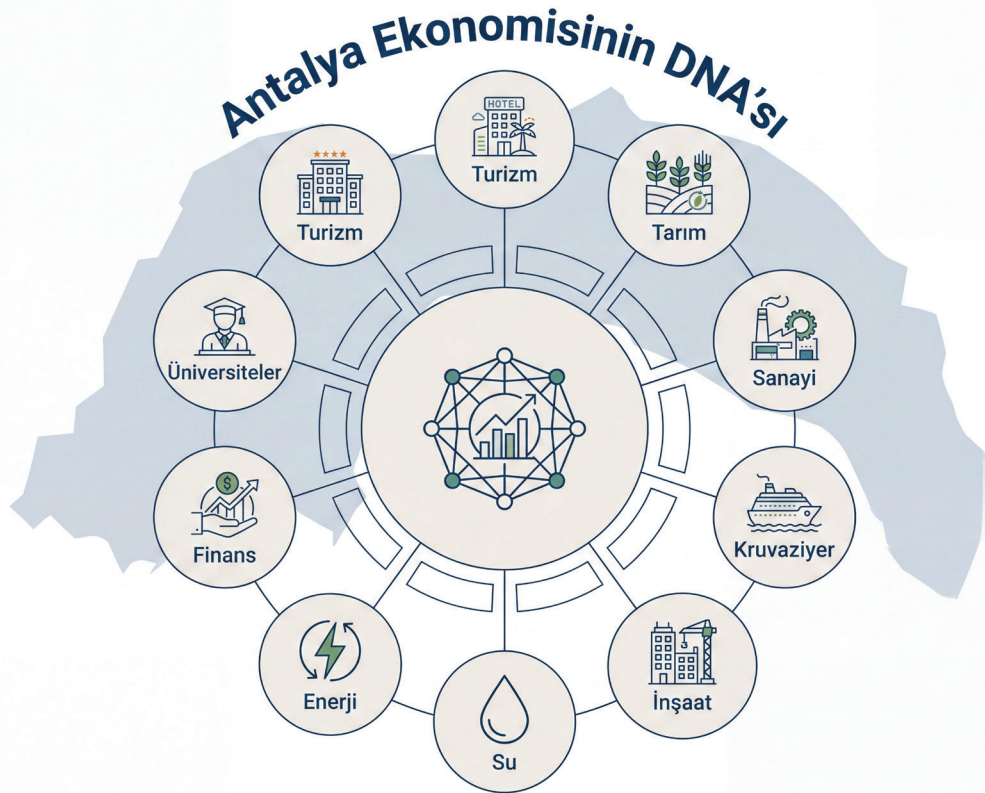
Küresel ekonomi, düşük karbonlu üretim modellerine doğru hızla dönüşmektedir. Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kullanımı, kaynak verimliliği, atık yönetimi, döngüsel ekonomi ve sürdürülebilir finans uygulamaları artık yalnızca çevresel sorumluluk göstergeleri değil; aynı zamanda yatırım çekebilmenin ve uluslararası pazarlarda rekabet edebilmenin temel koşullarıdır.

Finans kuruluşları, uluslararası yatırım fonları ve kalkınma bankaları yatırım kararlarını giderek daha fazla çevresel, sosyal ve yönetim kriterleri doğrultusunda değerlendirmektedir. Bu nedenle yeşil dönüşüm; maliyet oluşturan bir yükümlülüğten çok, yeni yatırım fırsatları yaratan stratejik bir rekabet avantajı olarak değerlendirilmelidir.

1.5. Antalya Ekonomisinin Stratejik Yapısı

Antalya ekonomisi, çok sektörlü yapısı sayesinde Türkiye'nin en dinamik ekonomik merkezlerinden biridir. Turizm, tarım, ticaret, lojistik, denizcilik, sanayi, inşaat ve hizmet sektörleri ilin ekonomik gelişiminde belirleyici rol üstlenmektedir. Bu çeşitlilik önemli bir avantaj sağlamakla birlikte, iklim değişikliği ve yeni düzenleyici çerçeveler karşısında farklı sektörlerin farklı düzeylerde etkilenmesine neden olmaktadır.

Örneğin; turizm sektörü iklim konforundaki değişimlerden ve sürdürülebilir turizm standartlarından, tarım sektörü su kaynakları ve iklim koşullarındaki değişimlerden, sanayi sektörü karbon düzenlemeleri ve enerji maliyetlerinden, lojistik ve denizcilik sektörü uluslararası emisyon standartlarından, inşaat sektörü ise enerji verimliliği ve yeşil bina kriterlerinden doğrudan etkilenmektedir. Dolayısıyla Antalya'nın gelecekteki ekonomik başarısı, sektörlerin bu dönüşüm sürecine ne ölçüde hazırlanacağıyla yakından ilişkilidir.

Antalya'nın ekonomik gücü tek bir sektöre değil, birbirini besleyen çok sektörlü yapıya dayanmaktadır.

1.6. Bu Raporun Amacı ve Yaklaşımı

Bu değerlendirme raporu; Antalya ekonomisinin temel sektörlerini iklim değişikliği, yeni iklim hukuku ve yeşil dönüşüm politikaları çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Her sektör; ortak bir metodoloji kullanılarak mevcut durum, iklim kaynaklı fiziksel riskler, düzenleyici riskler, ekonomik etkiler, ortaya çıkan fırsatlar ve politika önerileri başlıkları altında incelenmiştir. Amaç, yalnızca sektörlerin karşılaşacağı riskleri ortaya koymak değil; aynı zamanda Antalya'nın yeşil dönüşüm sürecini rekabet avantajına dönüştürebilecek stratejik yol haritasını belirlemektir.

1.7. Raporun Kapsamı

Bu rapor aşağıdaki temel sektörleri kapsamaktadır:

- Turizm
- Tarım ve Gıda
- Seracılık
- Sanayi
- Organize Sanayi Bölgeleri
- Madencilik ve Doğal Taş
- Denizcilik ve Limancılık
- Kruvaziyer Turizmi
- Balıkçılık ve Su Ürünleri
- Lojistik ve Ulaştırma
- İnşaat ve Gayrimenkul
- Enerji
- Su Yönetimi
- Finans ve Sigortacılık
- Yerel Yönetimler
- Üniversiteler ve Ar-Ge Ekosistemi

Bu sektörler, Antalya'nın ekonomik yapısındaki ağırlıkları, iklim değişikliğine maruz kalma düzeyleri ve yeni iklim mevzuatından etkilenme potansiyelleri dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Bölüm Sonu Değerlendirmesi

İklim değişikliği artık yalnızca çevresel bir sorun değil; hukuk, ekonomi, finans ve ticaret politikalarının merkezinde yer alan çok boyutlu bir dönüşüm sürecidir. Antalya gibi ekonomik çeşitliliği yüksek kentler için bu dönüşüm hem önemli riskler hem de yeni kalkınma fırsatları barındırmaktadır. Bu raporun devamında, Antalya ekonomisinin temel sektörleri ayrı ayrı ele alınarak her bir sektörün karşı karşıya olduğu iklim kaynaklı etkiler, yeni hukuki yükümlülükler, dönüşüm fırsatları ve stratejik politika önerileri ayrıntılı biçimde değerlendirilecektir.

